

3

Тема й головна думка. Проблема. Конфлікт. Характеристика персонажів. Читаємо в особах. Театралізуємо.

ЗЛОЧИН ЖОРИ ГОРОБЕЙКА

Частина 3

Оповідання

...Стояв місяць травень. Сонце світило майже по-літньому, сліпучо й жарко.

Обережно крадучись уздовж парканів і перебігаючи від дерева до дерева, хлопці проходили вулицею. І весь час **підозріло озиралися**: чи не стежить за ними хто. Але на вулиці було тихо і порожньо.

Нарешті Вітя Деркач зупинився і таємничим голосом промовив:

— Тут!

Хлопці скупчилися навколо нього. Відштовхуючи лобами один одного, вони припали до шпаріни між дошками. Почувся збуджений шепіт: «Посунься», «Не заважай!», «Не штовхайся, а то як дам!»

Хлопці замовкли й причаїлися. Спочатку вони нічого не бачили й не чули. Тільки шелест листя та миготіння перед очима осяяних сонячними зайчиками гілок бузку. Але ось десь **ліворуч**, за кущами, **почувся** голос дівчинки. Потім голос Жори.

Штовхаючись і наступаючи один одному на ноги, вони рушили вздовж паркана. Паркан круто **завертав праворуч** і впирався в глуху стіну якогось сараю. Між сараєм та парканом світилася велика щілина — навіть руку просунути можна.

— Сюди! Тільки тихше! — **тихо шепнув** Вовка Вовченко, що йшов попереду всіх.

І тут хлопці побачили Жору. Вони заціпеніли й навіть перестали дихати.

Жодних сумнівів не було: Жора грався. Він стояв навколішках перед маленьким іграшковим столиком, за яким сиділи синій плюшевий ведмедик, целулоїдне негренья й знайома вже Віті Деркачу блакитноока лялька Маша. Жора насипав у маленькі жерстяні тарілочки пісок і говорив:

— Зараз ми швиденько поснідаємо й вирушимо в кругосвітню подорож. Пароплав «Санта Марія» стоїть

під парами. Здається, вже був другий гудок? Правда, Таню?

— Авжеж, авжеж, треба поспішати, а то запізнимось.

Хлопці чули тільки пискливий тоненький голосок. Самої дівчинки вони не бачили, вона була десь за сараєм.

— Буде тобі зараз подорож! Кругосвітня!.. «Санта Марія!» — процідив крізь зуби Вовка. — Хлопці, пішли!

Хлопці тільки й чекали його наказу. Вони **швидко перелізли** через паркан, скочили в сад, і за якусь мить Вовка Вовченко вже стояв, схрестивши руки на грудях і примруживши очі, перед Жорою.

— Дивіться всі! Дивіться всі! Відомий воротар грається в ляльки. Заслужений майстер спорту по ляльках середньої ваги. От не знав!..

Усе презирство, на яке тільки був здатний Вовка, він вклав у ці образливі слова. Завмерши від подиву й несподіванки, Жора все ще стояв на колінах. О, це була разюча картина! Вовка Вовченко у величній і гордій позі, а перед ним на колінах, з іграшковою каструлькою в руках, Жора Горобейко!..

Кульмінація. — Так хоч покажи, на кого ти нас проміняв, — Вовка обернувся, шукаючи очима дівчинку, голос якої **щойно чули** хлопці. — Pozнайом нас з...

І раптом Вовка осікся. Слова застрягли у нього в горлі. Він закліпав очима й завмер із відкритим ротом. Біля сараю під кущем квітучого бузку стояло невеличке ліжко. На ньому лежала бліда худенька дівчинка років дев'яти. Вона була дивно нерухома, немов закам'яніла. Здавалося, її закували в якийсь сліпучо-білий панцир. Було видно лише її тонкі худі руки, що лежали поверх простирадла, і маленьку біляву голівку, ледь повернуту в бік хлопців. Великі

темні очі дівчинки **дивилися злякано й розгублено**.

У саду **стало** так **тихо**, що чути було, як десь за кущами **заклопотано й невдоволено гуде** джміль.

Спадання дії. Жора підвівся із землі, обтрусив пісок із колін і, випрямившись, хрипкуватим зривистим голосом промовив:

— Що ж, знайомтесь. Це Таня. Моя сусідка. Тільки... підійдіть, хлопці. Вона... не встає. Вона... у гіпсі лежить. Другий рік уже. У неї хвороба хребта. Тепер їй всього місяць лежати лишилось. Потім вона встане і все буде нормально. А поки що... їй, звичайно, **нудно лежати** весь час, ну і... — Жора почервонів, — я її розважаю.

Розв'язка. Хлопці мовчали. Ви знаєте, є такий вираз — «хотілося провалитись крізь землю». Дуже влучний вираз! Можливо, вперше в житті хлопці відчували, що він означає. Їм хотілося саме провалитись крізь землю від ніяковості й пекучого сорому. Та ба! Провалитися вони не могли. І сховатися було нікуди. І хлопці підійшли до білого ліжка, що стояло під кущем квітучого бузку, познайомилися з Танею і по черзі потиснули її маленьку худу руку.

А Вовка Вовченко, капітан футбольної команди й найавторитетніша людина в класі, сказав, ні на кого не дивлячись:

— Узагалі, ми... **випадково** сюди **потрапили**. Ми тебе шукали, щоб сказати, що тренування сьогодні не буде... з технічних причин.

Всеволод Нестайко

Виконай завдання

1. Напиши ланцюжок слів, який би передавав емоції хлопців із початку й до кінця історії.

Гордо, заздрісно, соромно, ніяково, гнівно, здивовано, радісно, гордовито, розгублено, обурливо

2. Кросворд за змістом 3 частини оповідання

3. Дай відповідь (2 - 3 речення) на одне із запитань.

1. Чи є ігри тільки для дівчат і тільки для хлопців?

2. Чи можу я грати в ігри, які вважають хлоп'ячими/дівчачими?

4. З'єднай фразеологізми з прислівниками - синонімами

Працює, як сонна муха

Міцно

Жити на широку ногу

Страшно

Намокнути до останньої нитки

Повільно

Душа в п'яти втекла

Безкінечно

Спати без задніх ніг

Розкішно

Не мати кінця – краю

Наскрізь

Добре жить

Тому, чия душа і дума

Добро навчилася любить!

Т. Г. Шевченко